

TLAČOVÁ SPRÁVA

Pripomenuli sme si 98 rokov od tragickej lavíny v Rybô

Staré Hory, Veľká Fatra 04.02.2022

- **Cez víkend uplynie 98 rokov od najtragickejšej lavíny na Slovensku**

Štátni lesníci si pravidelne pripomínajú obeť lavínových nešťastí, ktoré patria k najtragickejším na Slovensku. Cez víkend uplynie 98 rokov od pádu lavíny nad osadou Rybô, čo je najvyššie položená osada Starých Hôr v okrese Banská Bystrica.

Z juhovýchodných svahov Krížnej (1.574 m n.m.) vo Veľkej Fatre sa 6.2. 1924 uvoľnila veľká masa snehu. Podľa dobových záznamov vtedy napadlo veľké množstvo snehu a fúkal vietor so silou víchrice. Masa snehu v lavíne mala objem 600 tisíc ton. Celková dĺžka lavíniska bola 2,5 km, prekonaný výškový rozdiel 760 metrov, objem strhnutého snehu 2,4 milióna m³. Výška snehovej haldy dosiahla 35 metrov. Sneh vydržal až do konca leta nasledujúceho roka.

Lavína zasypala 22 ľudí, iba štyria z nich prežili. Z osemnástich obetí bolo 15 detí. Na záchranných prácach sa v tom čase zúčastnilo 250 ľudí. Obete pochovali na cintoríne v Starých Horách, tabuľa s ich menami spolu s krížom je osadená nad osadou Rybô.

Ľudia z osady Rybô väčšinou pracovali ako lesní robotníci. Akoby zázrakom prežil Benjamín Strmeň. Zachránila ho drevená kolíska, na ktorú spadla časť šindľovej strechy a vytvorila sa tak vzduchová bublina. B. Strmeň pracoval celý život v lese a bol vášnivým bežkárom do vysokého veku. Skonal vo veku 98 rokov koncom minulého roka.

Prvotnú príčinu tejto lavínovej tragédie treba hľadať najmä v neprimeranom odlesňovaní. Ľudia žijúci v tejto lokalite pri snahe rozšíriť pasienky pre svoj dobytok v tých rokoch vyrúbali lesy a strmé svahy pod Krížnou zostali holé, zarastené iba trávou. Drsnosť povrchu sa tým výrazne znížila a vzniknuté pasienky nedokázali efektívne zadržať masy snehu pri zlých snehových podmienkach. Previaty sneh na záveterných svahoch vytvoril nestabilné snehové dosky a vankúše, ktoré sú veľmi nebezpečnými lavínovými útvarmi.

Celé desiatky rokov prebiehali zalesňovacie práce v odtrhovom pásme. Štátni lesníci vykonali viaceré protilavínové opatrenia- išlo o zalesnenie Rybôvského sedla kosodrevinou šachovnicovým spôsobom, osádzali sa drevené umelé zábrany, kosodrevina sa rozrástla. Územie je porastené bučínami, ako aj zmiešanými lesmi buka lesného, smreka obyčajného a jedle bielej, ktoré sú sprevádzané javorom horským, smrekovcom opadavým, jaseňom štíhlym a vrbou bielou. V súčasnosti už takého rizika, najmä vďaka efektívnemu zalesneniu, hrozí minimálne.

Začiatkom marca uplynie 66 rokov odvtedy, čo padla ďalšia tragická lavína v Kulichovej doline, ktorá pochovala 16 ľudí. Všetci pracovali ako lesní robotníci.